Hizkuntza eta kultura aniztasuna Bilboko eskoletan Euskararen erabileran eta euskal kultur praktikan eragiten duten faktoreak

Language and cultural diversity in Basque schools

Factors influencing Basque use and Basque cultural practice

eman ta zabal zazu

UPV EHU

Naiara Berasategi
naiara.berasategi@ehu.eus

Egoera

Teoria

Metodologia

Emaitzak

Ondorioak

1. Ikasle etorkinak eta hezkuntza sistema

1

Ikasle etorkinak eta hezkuntza sistema

Ikasle etorkinen egoera, ikuspegi soziodemografiko eta soziolinguistikotik

7.Grafikoa. EAEko ikasle etorkinen bilakaera, 2000-2011

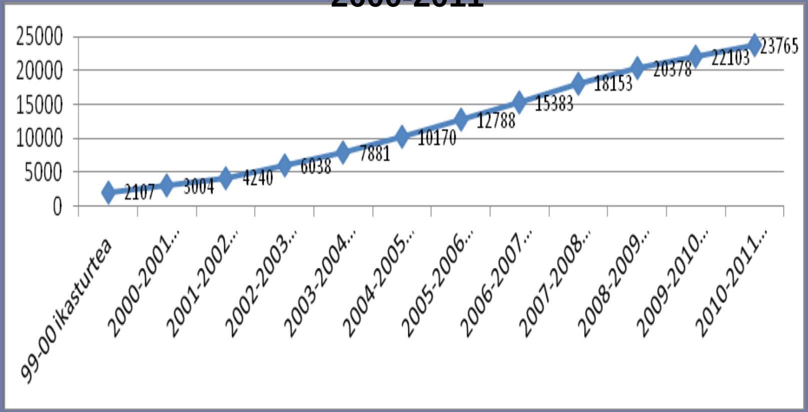

Iturria: Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila, 2012.

8. Grafikoa. EAEko ikasle etorkinen jatorria, 2010-2011

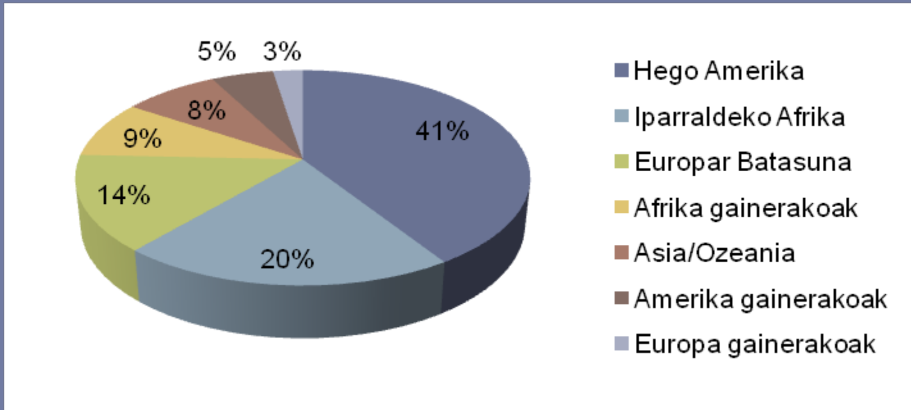

Iturria: Aierdi & Moreno, 2011.

9. Grafikoa. Etorkin ikasleek, gehien hitz egiten dituzten Hizkuntzak, 2006

Iturria: Etxeberria, 2006.

Ikasle etorkinen egoera, ikuspegi soziodemografiko eta soziolinguistikotik

10. Grafikoa. EAEko ikasleen jatorria eta eredu linguistikoa, 2008-2009

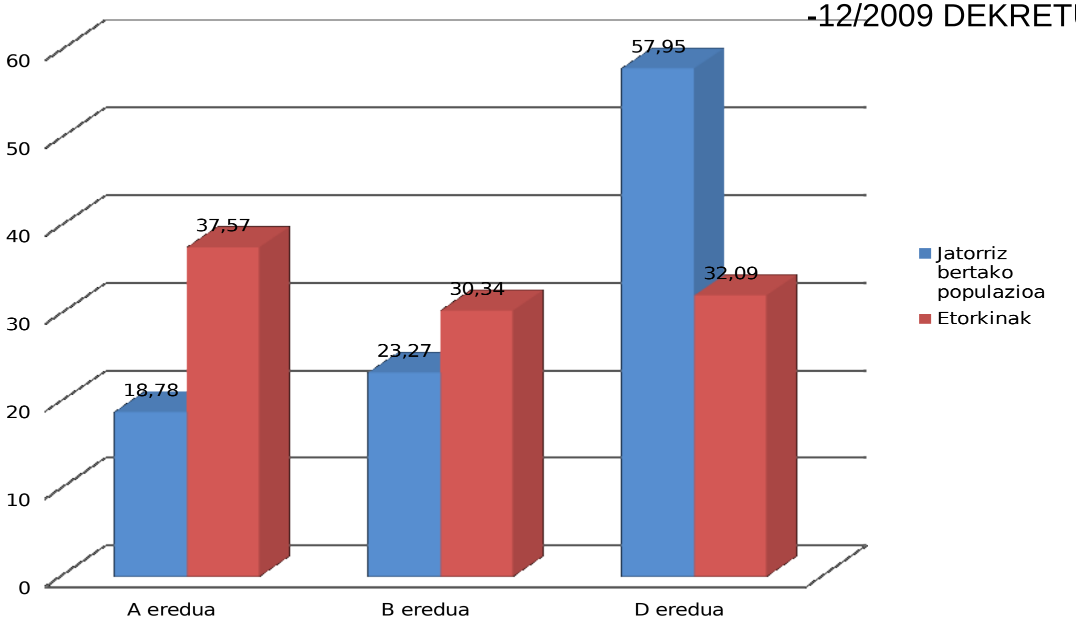

. Atzerriko hizkuntzaren sarrera EAEko hezkuntza sisteman:

-175/2007 DEKRETUA
-12/2009 DEKRETUA

Iturria: Aierdi & Moreno, 2011.

Lege esparrua eskolan, kultura arteko hezkuntzari eta hizkuntza aniztasunari dagokionez

- Programak: - *Ikasle etorkinak Artatzeko programa* (2003-2007).
  - *Kulturartekotasuna eta Ikasle Berrien Inklusiorako Programa* (2007-2010).
  - *Ikasle etorkinentzako Hezkuntza-arretarako programa, eskola-eredu inklusibo eta kulturartekoaren barruan* (2012-2015).

- Figura berriak:
  - ✓ HIPIa (Hizkuntza Errefortzurako Irakaslea).
  - ✓ Kultur Dinamizatzailea.

- Etorkinen jatorrizko hizkuntzak bultzatzeko: Arabiera eta Portugesa ikastaroak.

- Dokumentu desberdinak
  - * *Ikasle etorkinak artatzeko programa* (2003).
  - * *Ikasle etorkinentzat harrera-plana egiteko orientabideak* (2004).
  - * *Hezkuntza-indartzeko banakako plana (HIBP) egiteko orientabideak oinarrizko hezkuntzan* (2011).

Ikasle etorkinak eta hizkuntzen eta kulturen irakaskuntza-ikaskuntza

- Harrera-herrialdetik era askotako mekanismo eta bitartekoak eskaintzea etorkinak bertako hizkuntzak ikas ditzaten: → garapen pertsonalerako eta integrazio soziokulturalerako, kohesio sozialerako eta identitate kulturalerako ikur bezala.
- Etorri berrien hizkuntzak bultzatu eta sustatzea.

- Ikasleen H1ak duen eragina H2an, oinarriko baldintza batzu: 1) H2arekiko esposizio egoki bat, bai eskolan eta bai inguruan, 2) H2 ikasteko motibazioa (Cummins, 1979).

- Murgilketa ereduen arrakasta, bai katalunian bai EHn:
  - Motibazioa
  - Irakasle elebidunaren beharra

> “Reconocer explícitamente el valor de su cultura y su L1, para evitar que el aprendizaje de la L2 vaya en perjuicio de la L1, y de su identidad” (Díaz-Aguado, 2003:41)

Ikasle etorkinak eta hizkuntza eta kulturen irakaskuntza-ikaskuntza

- Proposamen desberdinak (Vila, 2000; Sainz, 2002; Navarro, 2003; Serra & Vila, 2005; Barquín, 2007; Ibarra, 2012):

  - ❑ Ikasleen hizkuntza eta kulturak ikasgelako jardunean kontuan hartzea
  - ❑ Eskoletako hizkuntza proiektua garatzea
  - ❑ Hizkuntza ikasteko erabilitako materialetan, eskola horretako ikasleen ama-hizkuntzak kontuan izatea
  - ❑ Ama-hizkuntzaren garrantzia azpimarratu
  - ❑ Hizkuntzekiko eta kulturekiko jarrera eta motibazio positiboak sustatzea
  - ❑ Inklusiorako egoera egokiak sortu
  - ❑ Gurasoen parte hartzea eskolan bermatzea
  - ❑ Giza baliabide eta baliabide materialak eskaintzea

Ikasle etorkin eta hizkuntzen inguruko hainbat ikerketa

- Etorkinen gaia **eskola eta kulturarteko** ikuspegitik landu dituzten eskuliburuak (Díaz-Aguado & Baraja, 1993; Aguado, 1996; 1999; 2003; 2006; Ainscow, 2001; Besalu, 2002; Cummins, 2002; Díaz-Aguado, 2003; Carbonell, 2005; Coelho, 2006; Essomba, 2006; 2008).

- **Hizkuntza** eta **eskola arrakastaren** inguruko ikerketa desberdinak (Serra, 1997; Siguan, 2000; Montes, 2002; Huguet, 2008; Navarro & Huguet, 2010). Erakusten dute ⟹ etorkinen emaitzak bertakoekin alderatuz baxuagoak direla.

- Harrera herrialdean emandako denbora eta hizkuntza ikaskuntza: **gazteagotik** iristen direnak **emaitza hobeagoak** (Maruny & Molina, 2000; Huguet & Sierra, 2005).

- Ikasle etorkinek azkar lortu dezakete hizkuntza nagusian gaitasun adierazgarria, hizkuntza honen presentzia bere **testuinguru eta eskolan** bermatzen bada. Nahiz eta berbaldian garapen azkarra eman, **gutxienez bost urte** behar izaten dira (eta askotan askoz gehiago) harrera-lurraldeko jatorrizko hiztunen hizkuntza akademikoaren mailara iristeko (Cummins, 2001: 41).

Ikasle etorkin eta hizkuntzen inguruko hainbat ikerketa

- Gure testuinguruan:
  - Ikasle etorri berrien integrazioa nola ematen ari da? (Manzanoz & Ruiz de Pinedo, 2005; Septien, 2006; Vicente, 2008).
  - Ikasle etorkinak hizkuntzekiko duten harremana nolakoa da? (Ibarraran et. al, 2007; Zapata, 2006; Etxebarria & Elosegi, 2008).

Teoria

3. Aurrekari Teorikoak
4. Aplikatutako Eredu Teorikoa

Metodologia

Emaitzak

Ondorioak

3

Aurrekari Teorikoak

Hizkuntza eta kultura portaerak azaltzeko, erabilitako zenbait eredu teoriko

- Lambert (1974)
- Mackey (1976)
- Naiman, Forhlich, Stern & Todesco (1978)
- Clément (1980)
- Hamers & Blanc (1983)
- Gardner (1985)
- Skehan (1989)
- Fishman (1991)
- Allard & Landry (1992)
- Gardner & MacIntyre (1993)

Euskararen jabekuntza eta/edo erabilera azaltzeko, erabilitako zenbait eredu teoriko

- Sánchez Carrión (1987)
- Etxague (1994)
- Larrañaga (1995)
- Azurmendi, Romay & Valencia (1996)
- Arratibel (1999)
- Garcia (2001)
- Luque (2004)
- Martinez de Luna & Suberbiola (2008)
- Cenoz (2008)

4

Aplikatu den eredu teorikoa

Enpirikoki aztertuko diren prozesu psiko-sozio-linguistiko-kultural-pedagogikoak

- Sare soziala
- Jarrera eta motibazioa
- Identitate etnolinguistikoa
- Gelako klima

Prozesu horiez gain, alderdi soziodemografikoak

Hizkuntzen erabilera eta kulturen praktikak azaltzeko, erabiltzen den eredu demografiko-psiko-sozio-linguistiko-kultural-pedagogikoa

ESKOLA TESTUINGURUA

DBHko 2. Eta 4. mailako
Ikasle Autoktono eta Ikasle Etorkinak

Hizkuntza eta kultur praktikak

FAKTOREAK

SOZIODEMOGRAFIKOAK

1. SEXUA
2. IKASKETA MAILA
3. IKASTETXE MOTA
4. EREDU LINGUISTIKOA
5. IKASTETXEKO ETORKIN KOPURUA
6. JATORRIA
7. GURASOEN MAILA SOZIOEKONOMIKOA-KULTURALA

LINGUISTIKO-KULTURALAK

1. HIZKUNTZA GAITASUNA
3. HIZKUNTZA ERABILERA
4. KULTURAREN EZAGUTZA
5. KULTURAREN PRAKTIKA

PSIKOSOZIALAK

1. HARREMAN SAREA
2. IDENTITATE ETNOLINGUISTIKOA
3. JARRERA
4. MOTIBAZIOA

PSIKOPEDAGOGIKOAK

1. POZA BIZITZA PERTSONALAREKIN ETA EAEN BIZITZEAREKIN
2. IKASTETXEAN NOLA SENTITU
3. IKASKIDEEKIN HARREMANA
4. JARRERA KLASEAN
5. EMAITZA AKADEMIKOAK
6. GURASOEN LAGUNTZA
7. EUSKARA ETA EUSKAL KULTURA SUSTATZEKO PROIEKTUA

Teoria

Metodologia

1. Helburuak eta hipotesiak
2. Lagina
3. Prozedura eta metodologia

Emaitzak

Ondorioak

Helburuak eta Hipotesiak

1

Ikasleek hainbat esparrutan **zein hizkuntzatan** (euskara, espainiera edo beste hizkuntza bat) mintzatzen diren aztertzea; zehazki, eskolan, eskolako atarian, familian eta lagunartean. Era berean, erabileraren eta **jatorriaren arabera**, **desberdintasunik** dagoen aztertzea.

- ✓H1. Esparru desberdinetan **erabilitako hizkuntza desberdina** izatea espero.
- ✓H I.I. **Hizkuntza erabilera** esparru desberdinetan **jatorriaren arabera desberdina** izatea espero da.
- ✓H1.2. **Galdera irekietan** ikasleak, oro har, euskaraz hitz egitea espero da.

Helburuak eta Hipotesiak

2

Ikasleen **hizkuntzekiko identifikazioa** nolakoa den eta jatorriaren arabera desberdintasunik ote dagoen aztertzea

✓H2.. **Autoktonoak** gehiago identifikatuko dira **euskararekin**; **etorkinak**, beste hizkuntza bat hitz egiten dutenak familian, **beste hizkuntza batekin**.

Helburuak eta Hipotesiak

3

Esparru desberdinetan (eskolan, eskolako atarian, familian eta lagunartean) **euskararen edo espainieraren erabilera** nolakoa den aztertzea, eta **aldagai** soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoek **nola eragiten duten** aztertzea.

✓H3. Ikasleen **euskararen edo espainieraren** erabilera **desberdina** izatea espero da esparru desberdinetan. **Aldagai** soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoak **eragina** izatea espero da.

Helburuak eta Hipotesiak

4

Ikasle **autoktonoen eta etorkinen euskararen erabilera** orokorra nolakoa den aztertzea, eta **aldagai** soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoek **nola eragiten duten** aztertzea.

- H4. Ikasleen euskararen erabilera, oro har, jatorriaren arabera desberdina izatea espero da, eta **autoktonoak etorkinak baina euskara gehiago** egitea espero da.
- H5. Ikasleen euskararen erabilera orokorrean, **aldagai** soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoen **eragina** izatea espero da.

Helburuak eta Hipotesiak

5

Ikasle autoktonoen eta etorkinen praktika kulturalak nolakoak diren aztertzea, eta **aldagai** soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoak **nola eragiten duten** aztertzea.

- H6. Ikasleen **praktika kulturalak jatorriaren** arabera desberdinak izatea espero da, eta **autoktonoen euskal kultur praktika altuagoa** izatea espero da.
- H7. **Ikasleen kultur praktiketan aldaga**i soziodemografiko, linguistiko-kultural, psikosozial eta psikopedagogikoak **eragina** izatea espero da.

Helburuak eta Hipotesiak

6

Ikasleen (autoktonoak eta etorkinak) **euskararen erabilera orokorra eta euskal praktika iragartzen duten aldagaiak** zeintzuk diren zehaztea. Era berean, oinarri teorikoaren arabera proposaturiko gure hasierako **eredua enpirikoki frogatzea**.

✓H8. **Euskararen erabilera eta euskal kultur praktika** iragartzeko proposatutako **eredu** psiko-sozio-linguistiko-kultural-pedagogikoa **baliogarria** izatea espero da. Aztertutako aldagaietatik **adierazgarriena** aspektu **linguistiko-kultural** eta **psikosozialekin** erlazionatutakoa izatea espero da.

Jarrera eta identitatea izango dira aldagai psikosozial inportanteenak.

Partehartzaileak

Bilboko 13 ikastetxeetako 989 ikasle (13-16 urte), 467 **neska** eta 514 **mutil.**

Ikasketa maila: 565 DBH 2. mailakoak eta 424 DBH 4. mailakoak (13-16 urte).

Ikastetxe mota: 615 Publikoan, 191 Itunpeko Erlijiosoan, 183 itunpeko ikastolan.

Eredu linguistikoa: 149 A ereduan, 211 B ereduan, 568 D ereduan, 5 X ereduan.

Ikastetxeko etorkin kopurua: 375 <%5, 473 %5-40, 141>%40.

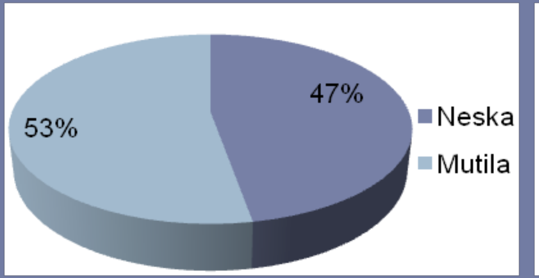

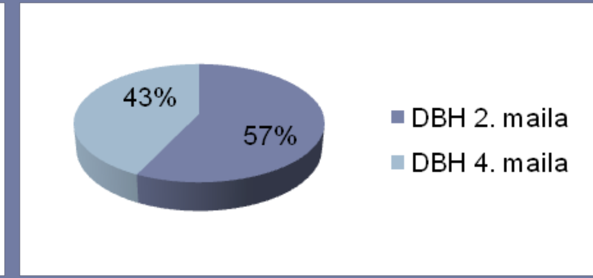

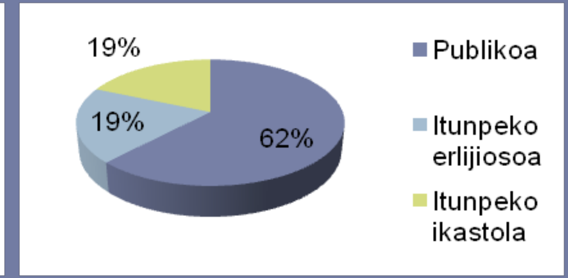

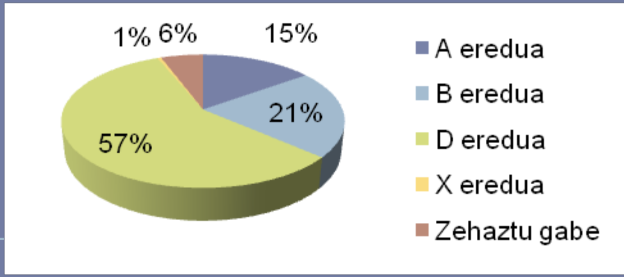

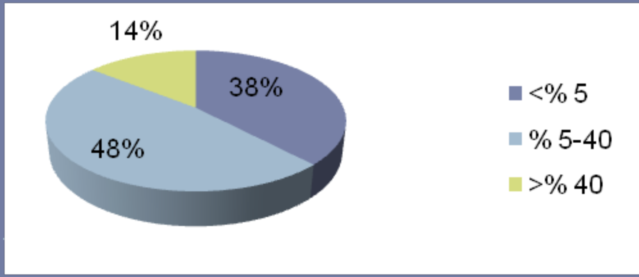

Partehartzaileak

- Jatorria: Bizkaian (806), Gipzukoan (6), Nafarroan (2), Espainiako beste Autonomia Erkidego bat (15), Europako beste herrialde bat (18), Europatik kanpoko beste herrialde bat (127).
- Nagusitzen diren nazionalitateak: Kolonbia (31), Ekuador (21), Bolivia (18), Maroko (9), Errumania (7), Brasil (6) eta Dominikar Errepublika (5).

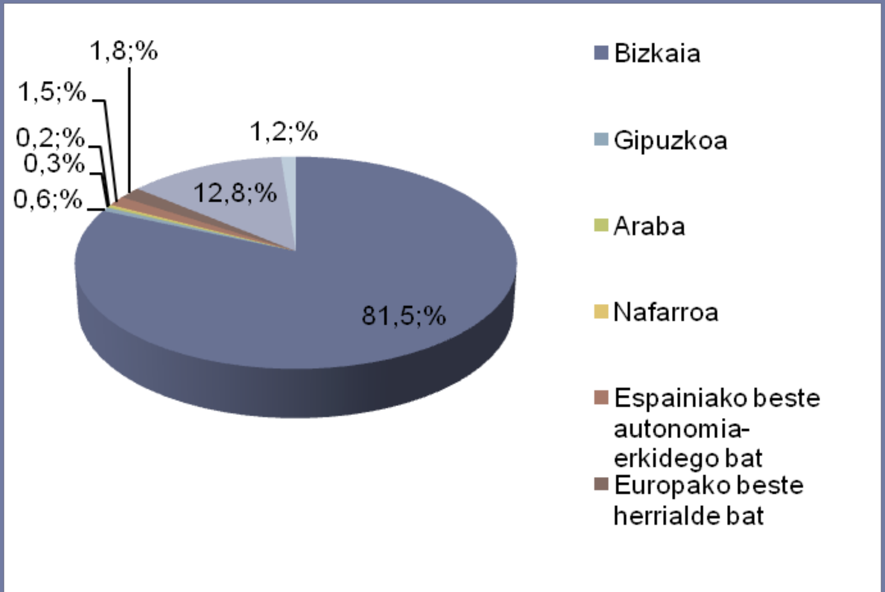

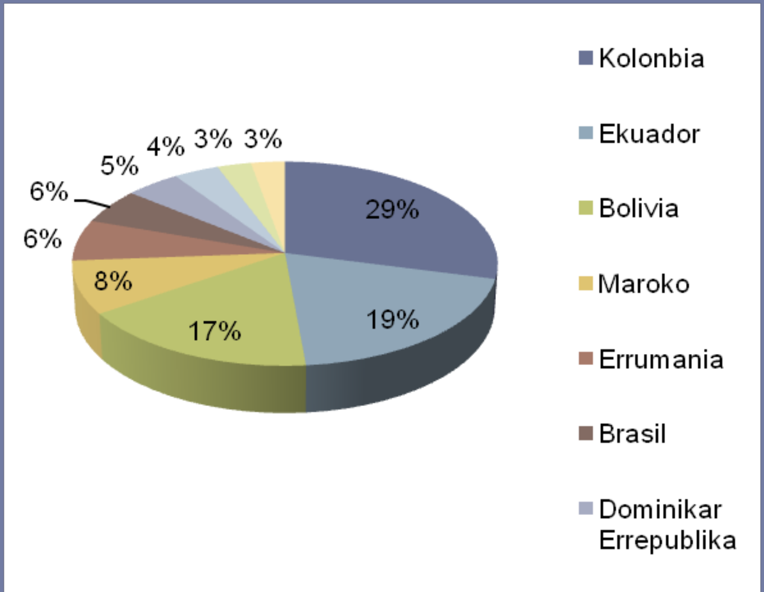

Diseinua eta prozedura

Diseinu deskriptibo, konparatibo eta korrelaziozkoa

Galdera ireki eta itxien konbinaketa

Prozesua: Gutuna, lehenengo kontaktua, Ikastetxera bertaratzea eta galde-sortaren betetzea gelan "encuesta fácil" aplikazioaren bidez klase orduetan(1 ordu).

Marko teorikoa

1. Aldagaien deskribapena
2. Ikasleek hainbat esparrutan dituzten hizkuntza-praktikak
3. Ikasleen hizkuntzekiko identifikazioa
4. Ikasleen euskararen edo espaineraren erabilera, hainbat esparrutan, eta faktore desberdinen arteko harremana
5. Ikasleen euskararen erabilera orokorra, eta euskararen erabilerarekin erlazionatuta dauden faktoreak.
6. Ikasleen praktika kulturalak eta euskal kulturaren praktikarekin erlazionatuta dauden faktoreak.
7. Ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika orokorra, iragartzen duten aldagai nagusiak

Metodologia

Emaitzak

Ondorioak

1

Aldagaien deskribapena

Lagina

Soziodemografikoak

11. Grafikoa. Ikasleak, ikastetxe motaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
Publikoa	530	**63,7**	77	**53,1**	
Itunpeko erlijiosoa	120	14,4	68	46,9	101,620***
Itunpeko ikastola	182	21,9	–	–	
Guztira	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

12. Grafikoa. Ikastetxeak, etorkin kopuruaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
<% 5	365	**43,9**	7	4,8	
% 5-40	406	**48,8**	61	**42,1**	233,754***
>% 40	61	7,3	77	**53,1**	
Guztira	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

13. Grafikoa. Ikasleak, eredu linguistikoaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
A eredua	73	8,8	71	**49,0**	
B eredua	174	20,9	36	24,8	210,407***
D eredua	546	**65,6**	20	13,8	
X eredua	2	0,2	3	2,1	
Zehaztu gabe	37	4,4	15	10,3	
Guztira	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

Soziodemografikoak

14. Grafikoa. Ikasleak, eskolatze mailaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
2 urte baino gutxiagorekin	526	**63,2**	39	26,9	125,000***
2-5 urte bitartean	284	34,1	80	**55,2**	
5 urte baino gehiagorekin	8	1,0	22	15,2	
Zehaztu gabe	14	1,7	4	2,8	
Guztira	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

15. Grafikoa. Ikasleen gurasoen maila soziokulturala

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
UI	271	**32,6**	24	16,6	32,647***
EMI	367	**44,1**	69	**47,6**	
LMI edo IE	86	10,3	37	25,5	
Zehaztu gabe	108	13,0	15	10,3	
Guztira	832	100,0	145	100	

***p<0,001

16. Grafikoa. Ikasleen gurasoen maila sozioekonomikoa

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
GML	200	**24,0**	22	15,2	30,421***
MEL	206	**24,8**	18	12,4	
KGL	252	**30,3**	58	**40,0**	
EA	44	5,3	20	13,8	
Zehaztu gabe	130	15,6	27	18,6	
Guztira	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

Linguistiko eta kulturalak

17. Grafikoa. Ikasleen familian erabiltzen den hizkuntza

	N	*%*
Euskara	43	4,3
Espainiera	620	**62,7**
Euskara eta espainiera	187	18,9
Euskara eta beste hizkuntza batzuk	2	0,2
Euskara, espainiera eta beste hizkuntza batzuk	16	1,6
Espainiera eta beste hizkuntza batzuk	40	4,0
Beste hizkuntza batzuk	33	3,3
Zehaztu gabe	48	4,9
Guztira	989	100,0

18. Grafikoa. Ikasle etorkinen familiako hizkuntza

	N	*%*
Euskara	1	0,7
Espainiera	91	**62,8**
Espainiera eta beste hizkuntza batzuk	17	11,7
Espainiera eta euskara	1	
Espainiera eta frantsesa	1	
Espainiera eta ghanera	1	
Espainiera eta guaraniera	1	
Espainiera eta yonbera	1	
Espainiera eta portugesa	1	
Espainiera eta persiera	1	
Espainiera eta portugesa	1	
Espainiera, alemana eta euskara	1	
Espainiera, ingelesa eta twuliera	1	
Espainiera, portugesa eta italiera	1	
Espainiera eta ingelesa	2	
Espainiera, yuluera eta frantsesa	1	
Espainiera eta errumaniera	3	
Beste hizkuntza batzuk	27	18,6
Berberera (Tamazight)	6	
Arabiera	4	
Portugesa	4	
Txinera	4	
Errumaniera	3	
Ingelesa	2	
Guaraniera	1	
Italiera	1	
Koreera	1	
Serbiera	1	
Zehaztu gabe	9	6,2
Guztira	145	100,0

2

Ikasleek hainbat esparrutan dituzten hizkuntza praktikak

Ikerketa Galdera 1. Zein hizkuntza erabiltzen dute ikasleek esparruz esparru, eta harremanik ba al da praktika horien eta jatorriaren artean?

19. Grafikoa. Ikasleek hainbat esparrutan egiten duten hizkuntza, ikasleen jatorriaren arabera (I)

		LAGIN OSOA	AUTOKTONOAK	ETORKINAK	
		N (%)	*N (%)*	*N (%)*	χ^2
Eskolan	Euskaraz	467 (**51,2**)	443 (**57,5**)	23 (17,2)	74,360***
	Espainieraz	443 (48,5)	326 (42,3)	110 (**82,1**)	
	Beste batean	3 (0,3)	2 (0,3)	1 (0,7)	
Eskolako atarian	Euskaraz	27 (2,8)	27 (3,4)	0 (0,0)	16,665***
	Espainieraz	914 (**96,2**)	772 (**96,1**)	133 (**96,4**)	
	Beste batean	9 (0,9)	4 (0,5)	5 (3,6)	
Familian	Euskaraz	87 (9,4)	85 (10,9)	2 (1,5)	111,039***
	Espainieraz	797 (**85,8**)	684 (**87,4**)	105 (**76,6**)	
	Beste batean	45 (4,8)	14 (1,8)	30 (**21,9**)	
Lagunartean	Euskaraz	43 (4,6)	43 (5,4)	0 (0,0)	27,344***
	Espainieraz	883 (**93,9**)	744 (**93,8**)	130 (**94,2**)	
	Beste batean	14 (1,5)	6 (0,8)	8 (5,8)	

***p<0,001

Ikerketa 1.1. Zein hizkuntza erabiltzen dute ikasleek galdera irekiei erantzutean, eta desberdintasunik ba al da erabilitako hizkuntzan, ikaslearen jatorriaren arabera?

21. Grafikoa. Ikasleek galdetegiko galdera irekiak erantzutean erabilitako hizkuntza

	LAGIN OSOA		AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	*N*	*%*	χ^2
Euskara	452	**45,7**	439	**52,8**	10	6,9	
Espainiera	500	**50,6**	367	**44,1**	127	**87,6**	102,559***
Zehaztu gabe	37	3,75	26	3,1	8	5,5	
Guztira	989	100,0	832	100,0	145	100,0	

***p<0,001

3

Ikasleen hizkuntzekiko identifikazioa

Ikerketako 2. galdera: Zein hizkuntzarekin identifikatzen dira ikasleak, eta identifikazio horretan ba al da desberdintasunik ikaslearen jatorriaren arabera?

22. Grafikoa. Ikasleek hizkuntzekin duten identifikazioa

	LAGIN OSOA		AUTOKTONOAK		ETORKINAK	
	N	%	N	%	N	%
Euskararekin	147	**14,9**	147	**17,7**	_	_
Espainierarekin	631	**63,8**	526	**63,2**	105	**72,4**
Euskararekin eta espainierarekin	100	10,1	96	11,5	4	2,8
Euskara eta beste	9	0,9	8	1,0	1	0,7
Beste hizkuntza batzuekin	36	3,6	19	2,3	17	**11,7**
Ingelesa	19		13		6	
Arabiera	4		1		3	
Frantsesa	3		2		1	
Txinera	2		_		2	
Berberera	1		_		1	
Errumaniera	1		1			
Errusiera eta ingelesa	1		_		1	
Galegoa	1		1		_	
Italiera	1		_		1	
Portugesa	1		_		1	
Serbiera	1		_		1	
Suitzera	1		1		_	
Zehaztu gabe	48	4,9	26	3,1	10	6,9
Guztira	989	100,0	832	100,0	145	100,0

4

Ikasleen euskararen edo espainieraren erabilera, hainbat esparrutan, eta faktore desberdinen arteko harremana

Ikerketako 3. galdera: Ba al da harremanik esparru desberdinetako euskararen edo espainieraren erabileraren eta aztertutako aldagaien artean?

23. Grafikoa. Euskararen edo espainieraren erabilera, eskolan , aldagai soziodemografikoen arabera

		Euskara z	Espainiera z	
Sexua	Neska	243 (**55,6**)	194 (44,4)	5,731*
	Mutila	222 (47,6)	244 (**52,4**)	
Ikasketa maila	DBH 2. maila	315 (**59,3**)	216 (40,7)	33,177***
	DBH 4. maila	151 (39,9)	227 (**60,1**)	
Ikastetxe mota	Publikoa	313 (55,4)	252 (44,6)	75,101***
	I-erlijiosoa	42 (23,6)	136 (**76,4**)	
	I-ikastola	112 (**67,1**)	55 (32,9)	
Eredu linguistikoa	A eredua	1 (0,7)	141 (**99,3**)	196,362***
	B eredua	96 (50,8)	93 (49,2)	
	D eredua	352 (**66,8**)	175 (33,2)	
	X eredua	0 (0,0)	5 (**100,0**)	
Ikastetxeko etorkin kopurua	<%5	239 (**70,7**)	99 (29,3)	132,057***
	%5-40	212 (48,0)	230 (52)	
	>%40	16 (12,3)	114 (**87,7**)	
Ikaslearen jatorria	EAE+Nafarroa	439 (**58,2**)	315 (41,8)	79,663***
	Espainiako beste autonomia erkidego bat	4 (26,7)	11 (73,3)	
	Europako beste herrialde bat	3 (16,7)	15 (**83,3**)	
	Europako kanpoko beste herrialde bat	20 (17,4)	95 (**82,6**)	

***p<0,001

Ikerketako 3. galdera: Ba al da harremanik esparru desberdinetako euskararen edo espainieraren erabileraren eta aztertutako aldagaien artean?

24. Grafikoa. Euskararen edo espainieraren erabilera, eskolan, aldagai linguistiko-kulturalen arabera

	Euskaraz		Espainieraz		
	N	$\bar{x}$	*N*	$\bar{x}$	*U*
Eskolan					
Euskararen ezagutza	450	**4,34**	421	3,52	57012,500***
Euskal kulturaren ezagutza	449	**3,80**	426	3,11	62940,500***
Euskal kultura praktika	443	**3,32**	408	2,61	59716,500***

Oharra: Ezagutza, 1etik 5erako Likert eskalan. ***p<0,001. Liker

Ikerketako 3. galdera: Ba al da harremanik esparru desberdinetako euskararen edo espainieraren erabileraren eta aztertutako aldagaien artean?

25. Grafikoa. Euskararen edo espainieraren erabilera, eskolan, eta aldagai piskosozialen arten harremana

	Euskaraz		Espainieraz		
	N	$\bar{X}$	*N*	$\bar{X}$	*U*
Harreman sarea					
Euskara-hiztunekin harremana	455	**4,12**	436	3,37	68320,000***
Euskara-hiztunekin harremanak izan nahia	451	**4,43**	423	3,72	68147,500***
Identitatea					
Euskaldun sentitzea	450	**4,40**	424	3,58	65275,500***
Zenbateraino euskaldun	438	**4,27**	415	3,52	71348,000***
Euskararekin identifikatu	440	**4,30**	414	3,84	71348,000***
Jarrera					
Euskara ezagutu nahia	423	**4,15**	393	3,46	59221,000***
Euskal kultura ezagutu nahia	430	**3,94**	403	3,29	62276,500***
Euskara eta euskal kultura mehatxatuta dauden ustea	454	3,54	422	3,24	82690,500

Oharra: aldagai psikosozialak: 1etik 5erako Likert eskalan. ***p<0,001

Ikerketako 3. galdera: Ba al da harremanik esparru desberdinetako euskararen edo espainieraren erabileraren eta aztertutako aldagaien artean?

26. Grafikoa. Euskararen edo espainieraren erabilera, eskolan, eta aldagai piskopedagogikoen arteko harremana (I)

	Euskaraz		Espainieraz		
	N	$\bar{x}$	*N*	$\bar{x}$	*U*
Eskolan					
Bizitza pertsonalarekiko poztasun-maila	441	**4,35**	414	4,14	80531,000**
EAEn bizitzeagatiko poztasun-maila	442	**4,37**	413	4,13	78158,500***
Ikastetxean nola sentitzen diren	442	4,10	408	3,96	84959,500
Ikaskideekin duten harremana	441	**4,54**	410	4,37	81227,500**
Klasean duten jarrera	437	3,99	413	3,86	84402,500
Emaitza akademikoen gaineko balorazioa	444	**3,50**	415	3,27	79819,000**
Gurasoek eskolako lanetan emandako laguntza	464	2,79	436	2,64	93877,000

Oharra: aldagai psikopedagogikoak: 1etik 5erako Likert eskalan. ***p<0,001

27. Grafikoa. Euskararen edo espainieraren erabilera, eskolan, eta aldagai piskopedagogikoen arteko harremana (I)

		Proiektua bai *N (%)*	Proiektua ez *N (%)*	χ^2
Eskolan	Euskaraz	281 (**61,8**)	162 (51,6)	29,168***
	Espainieraz	174 (38,2)	152 (48,4)	

***p<0,001

5

Ikasleen euskararen erabilera orokorra, eta euskararen erabilerarekin erlazionatuta dauden faktoreak

Ikerketako 5. galdera: Nolakoa da ikasleen euskararen erabilera orokorra, eta erabilera hori desberdina al da jatorriaren arabera?

28. Grafikoa. Ikasleen euskararen erabilera orokorra, aldagai soziodemografikoen arabera

		AUTOKTONOAK			ETORKINAK		
		N	$\bar{x}$	χ^2 - *U*	*N*	$\bar{x}$	χ^2 – *U*
Sexua	Neska	374	3,65		59	2,63	
	Mutila	398	3,49	68729,000	73	2,56	2056
Ikasketa-maila	2.maila	450	**3,70**	60176,000 ***	70	**2,94**	13,287***
	4.maila	322	3,38		64	2,2	
Ikastetxe mota	Publikoa	496	**3,63**		73	2,56	
	I-erlijioso	105	3,19	11,239**	61	2,63	2195,000
	I-ikastola	175	**3,64**		_	_	
Eredu linguistikoa	A eredua	67	2,54		65	2,40	
	B eredua	161	3,66	62,805***	34	3,06	14,90165**
	D eredua	517	**3,70**		3	**3,11**	
	X eredua	2	1,50		3	1,33	
Ikastetxeko etorkin kopurua	<% 5	345	**3,75**		6	3,33	
	% 5-40	379	3,53	38,052***	57	2,70	3,688
	>% 40	52	2,67		71	2,44	
Gurasoen ikasketa-maila	IU	293	**3,78**		20	2,70	
	BAT	181	3,55	23,542***	30	2,63	2,626
	BM	162	3,25		41	2,49	
	LM	34	3,41		17	2,88	
	IG	18	3,78		15	2,27	
Gurasoen lan mota	GML	158	3,76		14	2,50	
	MEL	208	3,71	13,418	19	3,05	4,295
	KG	149	3,44		34	2,50	
	EA	165	3,38		53	2,49	

Oharra: Euskarararen erabilera orokorra: 1etik 5erako Likert eskala. **p<0,01 ***p<0,001

Ikerketako 5. galdera: Harremanik ba al da ikasleen euskararen erabilera orokorraren eta aztertutako aldagaien artean?

29. Grafikoa. Ikasleen euskararen erabilera orokorrarekin erlazionatzen diren aldagaiak (r≥0,400)

EUSKARAREN ERABILERA OROKORRA		
LAGIN OSOA	IKASLE AUTOKTONOAK	IKASLE ETORKINAK
Euskararen ezagutza (r=,646***)	Euskararen ezagutza (r=0,594***)	Euskararen ezagutza (r=0,615***)
Euskal kulturaren praktika (r=0,596***)	Euskal kulturaren praktika (r=0,571***)	Euskal kulturaren praktika (r=0,513)
Euskara ezagutu nahia (r=0,535***)	Euskara ezagutu nahia (r=0,505***)	Euskara ezagutu nahia (r=0,481***)
Euskaldun sentitzea (r=0,468***)		Euskaldun sentitzea (r=0,401***)
Euskal kulturaren ezagutza (r=0,427***)		

***p<0,001

Ikerketako 5.1. galdera: Zer da zuretzat euskara?

30. Grafikoa. Euskararen inguruko jarrera (alderdi kognitiboa), jatorriaren arabera

		LAGIN OSOA		AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
		N	*%*	*N*	*%*	N	%	χ^2
Positiboa		828	**83,7**	730	**87,7**	94	**64,8**	
	Integratiboa	407	**41,2**	372	**44,7**	33	**22,8**	
	Instrumentala	130	13,1	107	12,9	22	15,2	61,317***
	Arrazoirik ez	170	17,2	139	16,7	30	**20,7**	
	Edertasuna	51	5,2	47	5,6	4	2,8	
	Ohitura	35	3,5	34	4,1	1	0,7	
	Biziberritzea	28	2,8	28	3,4	–	–	
	Zailtasuna	7	0,7	3	0,4	4	2,8	
Neutroa		28	2,8	18	2,2	10	6,9	
Negatiboa		95	9,6	55	6,6	36	24,8	
	Arrazoirik ez	38	3,8	23	2,8	12	8,3	
	Zailtasuna	29	2,9	14	1,7	14	9,7	
	Erabilpen eskasa	22	2,2	13	1,6	9	6,2	
	Derrigorrezkotasuna	6	0,6	5	0,6	1	0,7	
Erantzunik gabe		38	3,8	29	3,5	5	3,4	

***p<0,001

Ikerketako 5.1. galdera: Zer da zuretzat euskara?

Integratiboa*:*

. «Ba oso hizkuntza inportantea da, gure herriko hizkuntza delako» (23. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).

. «A mi me gusta el euskara, porque es una lengua que identifica a euskal herria y aparte no mucha gente fuera de euskal herria sabe hablarla» (105. idatzia, Ekuadorren jaiotako ikaslea, B eredua).

Instrumentala:

. «Un idoma que tienes que estudiar para trabajar en el País Vasco» (127. idatzia, ikasle autoktonoa, A eredua).

. «Un tipo de lengua que tienes que hablar para tener unos títulos» (51. idatzia, Kolonbian jaiotako ikaslea, D eredua).

Arrazoirik ez:

. «Otro idioma» (2. idatzia, ikasle autoktonoa, B eredua).

. «Otro idioma» (8. idatzia, Kolonbian jaiotako ikaslea, A eredua).

.

Ikerketako 5.2. galdera: Atsegin al duzu euskara?

31. Grafikoa. Ikasleen euskararekiko jarrera (alderdi afektiboa), jatorriaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
Gustukoa	644	**77,4**	69	**47,6**	
Erdizka	52	6,3	20	13,8	52,990***
Ez-gustukoa	122	14,7	50	34,5	
Erantzunik gabe	14	1,7	6	4,1	

***p<0,001

Ikerketako 5.3. galdera: Euskara ikasi nahi al duzu euskara?

32. Grafikoa. Ikasleen euskararekiko jarrera (portaerazko alderdia), jatorriaren arabera

	AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	χ^2
Badakit	64	7,7	2	1,4	
Ikasi nahi dut	645	**77,5**	94	**64,8**	39,363***
Erdizka ikasi nahi dut	22	2,6	2	1,4	
Ez dut ikasi nahi	87	10,5	40	27,6	
Erantzunik gabe	14	1,7	7	4,8	

***p<0,001

Ikerketako 5.4. galdera: Zertarako ikasi behar da euskara?

33. Grafikoa. Ikasleek euskara ikasteko duten motibazioa, jatorriaren arabera

	LAGIN OSOA		AUTOKTONOAK		ETORKINAK		
	N	*%*	*N*	*%*	*N*	*%*	χ^2
Instrumentala	450	**45,5**	366	**44,0**	79	**54,5**	21,271***
Integratiboa	225	**25,8**	233	**28,0**	22	**15,2**	
Komunikatiboa	124	12,5	103	12,4	21	14,5	
Biziberritzea	51	5,2	50	6,0	1	0,7	
Ezertarako ez	50	5,1	37	4,4	11	7,6	
Arrazoirik ez	13	1,3	37	4,4	1	0,7	
Erantzunik gabe	46	4,7	31	3,7	10	6,9	

***p<0,001

Ikerketako 5.4. galdera: Zertarako ikasi behar da euskara?

Instrumentala

. «Para sacarse el EGA y tener trabajo» (40. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).

. «Quiero aprenderla para sacarme el EGA. Que me será muy útil para encontrar trabajo en el País Vasco» (29. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).

Integratiboa

. «Gauza askotarako: kultura ematen dizu eta bertako nortasuna ematen dizu, Euskal Herriko egiten zaitu» (38. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).

. «Es más cultura y porque es muy bonita, y que la hablaramos más aquí en el País Vasco estaría bien aprenderla» (140. idatzia, ikasle autoktonoa, B eredua).

Biziberritzea

. «Euskara ez galtzeko eta mantentzeko» (28. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).

Komunikazioa

. «Euskal Herrian beste pertsonekin hitz egiteko» (69. idatzia, ikasle autoktonoa, D eredua).
. «Para saber comunicarse con la gente que solo sabe esta lengua» (139. idatzia, ikasle autoktonoa, B eredua).

6

Ikasleen praktika kulturalak eta euskal kulturaren praktikarekin erlazionatuta dauden faktoreak

Ikerketako 6. galdera: Nolakoa da ikasleen kultur praktika? Desberdinak al dira, ikasleen jatorriaren arabera?

34. Grafikoa. Ikasleen euskal kultur praktika, jatorriaren arabera

	Autoktonoak		Etorkinak		
	N	$\bar{x}$	*N*	$\bar{x}$	*U*
Euskal kultura	775	**3,10**	132	2,26	30723,500***
Espainiar kultura	765	3,55	132	3,67	48965,000
Europa Erdi eta Mendebaldeko kultura	734	1,66	128	1,70	46821,000
Europa Ekialdeko kultura	732	1,74	126	1,74	42280,500
Latinoamerikako kultura	730	1,66	129	**3,26**	21508,500***
Afrika Iparraldeko kultura	718	1,35	127	1,63	41927,000
Hego Saharako Afrikako kultura	724	1,29	126	**1,68**	38909,500***
Txinako kultura	728	1,39	126	1,40	44516,000
Asiako beste lurraldeko kulturak	726	1,32	122	1,32	42555,500

Oharra: Kultur praktikak: 1etik 5erako Likert eskalan.***p<0,001

Ikerketako 7. galdera: Ba al da harremanik ikasleen euskal kultur praktikaren eta aztertutako aldagaien artean?

35. Grafikoa. Ikasleen euskal kultur praktika, aldagai soziodemografikoen arabera

		AUTOKTONOAK			ETORKINAK		
		N	$\bar{X}$	*U/ χ^2*	*N*	$\bar{X}$	*U/ χ^2*
Sexua	Neska	376	3,16	69217,000	60	2,20	2044,000
	Mutila	394	3,03		70	2,29	
Ikasketa-maila	2.maila	451	**3,18**	66057,000 *	69	**2,46**	1710,500*
	4.maila	320	2,99		63	2,03	
Ikastetxe mota	Publikoa	493	3,08		72	2,26	
	I-Erlijiosoa	106	2,97	3,807	60	2,25	0,007
	I-Ikastola	176	3,21		_	_	
Eredu linguistikoa	A eredua	69	2,62		64	2,09	
	B eredua	162	3,10	20,181***	33	2,33	7,906*
	D eredua	514	**3,17**		18	**2,89**	
	X eredua	2	1,00		3	2,00	
Etorkin kopurua	<%5	346	**3,28**		5	**3,40**	
	%5-40	376	2,98	18,572***	58	2,33	6,841*
	>%40	53	2,72		69	2,12	
Amaren ikasketa-maila	UNI	293	**3,33**		18	2,61	
	BAT	183	3,10		30	2,37	
	BM	161	2,86	22,101***	42	2,02	6,588
	LM	33	2,64		15	2,47	
	IG	17	3,18		15	2,00	
Aitaren lan mota	GML	191	**3,45**		19	2,42	
	MEL	194	3,02	21,244***	18	2,72	4,870
	KG	243	2,96		55	2,18	
	EA	41	3,02		18	1,83	

Oharra: Euskal kultura praktika: 1etik 5erako Likert eskala. ***p<0,001

Ikerketako 7. galdera: Ba al da harremanik ikasleen euskal kultur praktikaren eta aztertutako aldagaien artean?

36. Grafikoa. Ikasleen euskal kultur praktika orokorrarekin erlazionatzen diren aldagaiak (r≥0,400)

EUSKAL KULTUR PRAKTIKA OROKORRA		
LAGIN OSOA	IKASLE AUTOKTONOAK	IKASLE ETORKINAK
Euskal kulturaren ezagutza (r=0,594***)	Euskal kulturaren ezagutza (r=0,568***)	Euskal kulturaren ezagutza (r=0,537***)
Euskararen erabilera orokora (r=0,596****)	Euskararen erabilera orokorra (r=0,596***)	Euskararen erabilera orokorra (r=0,513***)
Euskal kultura ezagutu nahia (r=0,549***)	Euskal kultura ezagutu nahia (r=0,545***)	Euskal kultura ezagutu nahia (r=0,407)
Euskararen ezagutza (r=0,596***)	Euskararen ezagutza (r=0,571)	
Euskara ezagutu nahia (r=0,478***)	Euskara ezagutu nahia (r=0,447***)	
Euskaldun sentitzea (r=0,438***)		

***p<0,001

7

Ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika orokorra, iragartzen duten aldagai nagusiak

Ikerketako 8. galdera: Zeintzuk dira ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika iragartzen duten aldagaiak?

37. Grafikoa- Lagin osoaren, euskararen erabilera orokorraren aldagai aurresaleak

	B	*Errorea*	β	*T*
Konstantea	0,211	0,107		1,977*
Euskararen ezagutza	0,662	0,029	0,475	18,501***
Euskal kulturaren praktika	0,390	0,025	0,380	14,773***

***p<0,001

38. Grafikoa. Ikasle autoktonoen, euskararen erabilera orokorraren aldagai aurresaleak

	B	*Errorea*	β	*T*
Euskararen ezagutza	0,572	0,021	0,642	27,018***
Euskal kulturaren praktika	0,394	0,027	0,347	14,594***

***p<0,001

39. Grafikoa. Ikasle etorkinen, euskararen erabilera orokorraren aldagai aurresaleak

	B	Errorea	β	*T*
Euskararen ezagutza	0,548	0,054	0,629	10,093***
Euskal kulturaren praktika	0,389	0,070	0,347	5,574***

***p<0,001

Ikerketako 8. galdera: Zeintzuk dira ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika iragartzen duten aldagaiak?

40. Grafikoa. Lagin osoaren, euskal kultur praktikaren aldagai aurresaleak

	B	Errorea	β	*T*
Konstantea	-0,214	0,106		6,347***
Euskal kulturaren ezagutza	0,330	0,033	0,300	10,04***
Euskararen erabilera orokorra	0,370	0,026	0,378	14,337***
Euskal kultura ezagutu nahia	0,270	0,026	0,227	7,830***

***p<0,001

41. Grafikoa. Ikasle autoktonoen, euskal kultur praktikaren aldagai aurresaleak

	B	*Errorea*	β	*T*
Konstantea	1,003	0,115		8,698***
Euskararen erabilera orokorra	0,420	0,300	0,409	14,072***
Euskal kulturaren ezagutza	0,464	0,330	0,407	14,005***

***p<0,001

42. Grafikoa. Ikasle etorkinen, euskal kultur praktikaren aldagai aurresaleak

	B	Errorea	β	*T*
Konstantea	0,802	0,217		3,698***
Euskal kulturaren ezagutza	0,409	0,073	0,409	5,600***
Euskararen erabilera orokorra	0,347	0,069	0,370	5,6067***

***p<0,001

Ikerketako 8. galdera: Zeintzuk dira ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika iragartzen duten aldagaiak?

43. Grafikoa. Euskaraz ondo hitz egiten duten ikasleen euskararen erabilera orokorraren aldagai aurresaleak

	B	*Errorea*	*β*	*T*
Konstantea	0,927	0,371		2,498*
Euskara ezagutu nahi dut	0,307	0,60	0,330	5,106***
Euskal kulturaren praktika	0,196	0,049	0,251	3,995***
Euskaldun sentitzea	0,267	0,081	0,206	3,296***

***p<0,001

44. Grafikoa. Euskaraz ondo hitz egiten duten ikasleen euskal kultur praktika orokorraren aldagai aurresaleak

	B	*Errorea*	*β*	*T*
Euskal kultura ezagutu nahi dut	0,483	0,047	0,558	10,240***
Euskararen erabilera orokorra	0,360	0,047	0,420	7,696***

***p<0,001

Marko teorikoa

Metodologia

Emaitzak

Ondorioak

1. Ondorioak eta eztabaida
2. Ikerketaren mugak eta etorkizunerako ikerketa lerroak
3. Ikerketara begira, planteatu daitezkeen proposamen praktikoak

H1, H1.1

Ikasleek esparru bakoitzean, erabiltzen duten hizkuntza desberdina izatea espero da. Euskararen erabilera eskolan, beste esparruetan baino altuagoa izatea espero da. Beste hizkuntzen erabilera, ostera, familian handiagoa izatea espero da, eta, gainerako esparruetan txikiagoa.

- Ikasleek eskolan euskararen erabilera altuagoa egiten dute, aztertutako beste esparruekin alderatuz: eskolako atarian, familian eta lagunartean.
- Eskola bihurtzen da euskararentzat arnasgunea.
- Autoktonoak familian euskara erabiltzen direnak dira esparru guztietan euskara gehien egiten dutenak. Nahiz kasu horietan ere, eskolatik aldentzean erabilera jaitsi egiten den.
- Etorkinak familian euren hizkuntza hitz egiten dutenak dira hizkuntza horien erabilera altuagoa egiten dutenak, eta kasu horietan familia da arnasgunea.

1. eta 1.1. Hipotesiak bete egiten dira

H1.2

Ikasleek galdera irekiei erantzutean, gehienek euskara hautatzea espero da. Autoktonoak eta etorkinak konparatzean, autoktonoak izango dira euskaraz gehien idatziko dutenak.

- Ikasle autoktonoak izan dira idazterakoan euskara gehiago erabili dutenak, eta erabilera hori espainieraren gainetik kokatzen da.

1.2. Hipotesia bete egiten da

TEORIA | METODOA | EMAITZAK | **ONDORIOAK**

H2

Ikasleen hizkuntzekiko identifikazioa, jatorriaren arabera, desberdina izatea espero da. Autoktonoak izango dira euskararekin gehien identifikatzen direnak, familian beste hizkuntza batean mintzatzen diren etorkinak, aldiz, gehiago identifikatuko dira beste hizkuntza batekin.

- Ikasleek espainierarekiko identifikazioa altuagoa da euskarekiko identifikazioaren aldean.
- Etorkinen espainierarekiko identifikazioa altuagoa da beste hizkuntzarekiko identifikazioaren aldean.
- Autoktonoak dira etorkinen aldean euskararekin gehiago identifikatzen direnak.

2. Hipotesia partzialki bete egiten da

H3

Ikasleen euskararen edo espainieraren erabilera, esparru desberdinetan (eskolan, eskolako atarian, familian eta lagunartean), desberdina izatea espero da: eta aldagai soziodemografikoek, linguistiko-kulturalek, psikosozialek eta psikopedagogikoek eragina izatea espero da.

- Ikasleen euskararen edo espainieraren erabileran, esparru desberdinetan, aldagai soziodemografiko, linguistiko-kultural eta psikosozialen eragina ikusi da.
- Baina aztertutako aldagai psikopedagogikoetan, ikasleek esparru desberdinetan (eskolan, eskolako atarian, familian eta lagunartean) erabiltzen duten hizkuntzaren arabera desberdintasunak kasu gutxi batzuetan baino ez dira izan esanguratsu.

3. Hipotesia partzialki bete egiten da

H4

Ikasleen euskararen erabilera orokorra, jatorriaren arabera, desberdina izatea espero da, eta ikasle autoktonoak ikasle etorkinek baino euskara gehiago erabiltzea espero da.

- Ikasle autoktonoen euskararen erabilera altuagoa da etorkinen aldean eta desberdintasunak esanguratsuak dira.

4. Hipotesia bete egiten da

H5

Ikasleen euskararen erabilera orokorrean, aldagai soziodemografikoek, linguistiko-kulturalek, psikosozialak eta psikopedagogikoak eragina izatea espero da.

- Euskararen erabileraren (lagin osoa, autoktono eta etorkin) eta aztertutako aldagai soziodemografiko, linguistiko-kultural eta psikosozialen arteko harremana esanguratsu eta positiboa izan da.
- Aldagai psikopedagogiko eta euskararen erabileraren arteko harremana aldiz, zenbait alderditan, baxua izan da edo ez da egon harreman esanguratsurik. Euskara edo euskal kultura sustatzeko proiektua duten ikastetxeen, eta ikasleen arteko euskararen erabilera ordea, esanguratsua izan da.

5. Hipotesia bete egiten da

H6 Ikasleen kultur praktikak, jatorriaren arabera, desberdinak izatea espero da, eta ikasle autoktonoen euskal kultur praktika altuagoa izatea.

- Ikasleen kultur praktikak jatorriaren arabera desberdinak dira. Ikasle autoktonoak dira euskal kultura gehien praktikatzen dutenak.

6. Hipotesia bete egiten da

H7 Ikasleen euskal kultur praktiketan, aldagai soziodemografikoek, linguistiko-kulturalek, psikosozialek eta psikopedagogikoek eragina izatea espero da.

- Euskal kultur praktika (lagin osoa, autoktono eta etorkin), eta aztertutako aldagai soziodemografiko, linguistiko-kultural eta psikosozialen arteko harremana orokorrean esanguratsu eta positiboa izan da.
- Aldagai psikopedagogiko eta euskal kultur praktikaren arteko harremana baxua izan da, edo ez da egon elkarreraginik, euskara eta euskal kultura sustatzeko aldagaian salbu.

7. Hipotesia partzialki bete egiten da

H8 Euskararen erabilera eta euskal kultur praktika aurresateko osatutako eredu psikosoziolinguistiko-kultural-pedagogikoa baliagarri izatea espero da.

- Ikasleen euskararen erabilera orokorra eta euskal kultur praktika aurresateko proposatutako 21. eredua baliagarria suertatu da.
- Baina emaitzak ikusi ondoren, alderdi batzuek eragin gehiago dutela besteek baino ikusi dugu linguistiko-kulturala (Ezagutza eta praktika) eta psikosozialak (jarrera eta identitatea)

7. Hipotesia partzialki bete egiten da

22. Eredua. Hizkuntza eta kultur praktika azaltzeko diziplinarteko eredua (HIKUDIE)

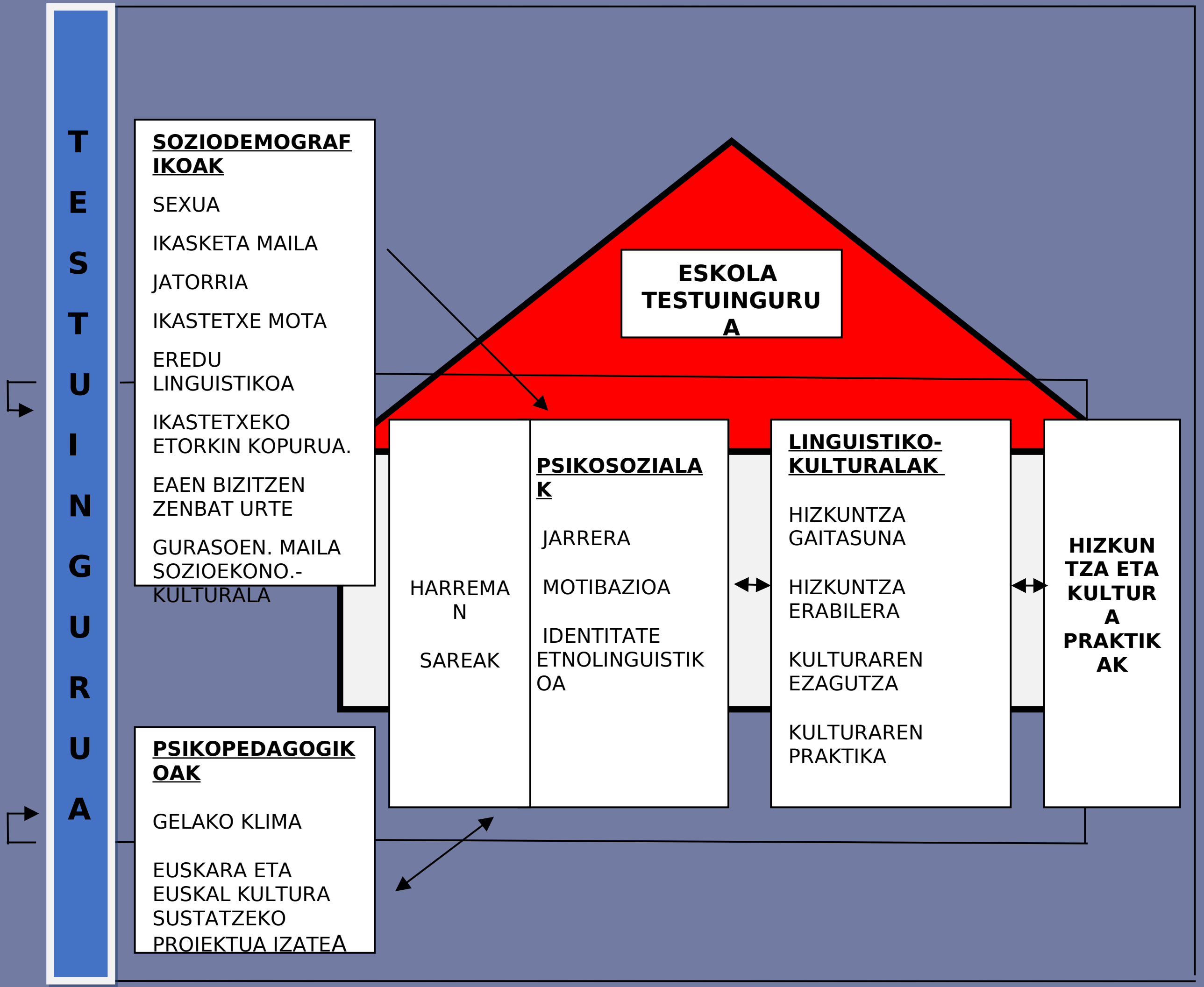

Ikerketaren mugak eta etorkizunerako ikerketa lerroak

Emaitzak orokortzeko ezintasuna

- Lagina zabaltzearen beharra
- Bestelako herri eta hirien arteko konparaketa
- Urte batzuk ondoren ikerketa berriro aplikatzea

Aldagai asko ikertzean, elementu bakoitza ezin izan da sakontasun handiarekin aztertu

- Galdera irekiak: identitatea eta harreman sareak.
- Kulturaren gaia: modu zehatzagoan aztertu, galdera irekiez baliatu.
- Aldagai psikopedagogikoetan sakontzea: erabilitako metodologia, iraskas-ikas estrategiak, eskola barruko zein kanpoko koordinazioak…
- Etorri berrien hizkuntzak: nolakoak hizkuntza zein kultura hauekiko harremanak, eragiten duten aldagaiak…
- Etorri berrien integrazioa nola ematen ari den aztertzea

Metodologiari dagokionez, galdesortan oinarritzeak dakarren desiragarritasun soziala

- Bestelako teknikak erabiltzea, behaketa zuzena adibidez

Etorkizunera begira, planteatu daitezkeen proposamen praktikoak

- Euskararen **erabilera** eta ahozkotasuna lantzeko, **guneak** zabaltzea. **Harreman sareak** sustatu.
- **D ereduaren matrikulatzeko kanpainak** martxan jartzea, bereziki **etorkien gurasoei** begira.
- Eskolan aitortzea ikasle etorkinen **kulturen eta 2Hren balioa.** Gure harrera lurraldeko eta komunitateko hizkuntzak eta etorri berrien kulturei beren lekua ematea.
- **Kulturak lantzeko programa** eta jarduera zehatzak diseinatu eta garatzea.
- Hizkuntza zein kulturekiko **jarrera eta motibazioa** lantzeko gaia era **planifikatuan** jasotzea eta **curriculumaren** barruan eduki beharko lukeen tokia aitortzea.
- **Metodologia kooperatiboak** erabiltzea eta ahozkotasuna lantzera begirako metodologiak erabiltzea.
- Hezkuntza **administraziotik laguntza:** bitarteko, formazio eta aholkularitza
- **Komunitate guztiaren inplikazioa** eta parte hartzea bultzatzea, eta bereziki guraso eta ikastetxearen arteko elkarkidetza.

Eskerrik asko

Thank you

“Languages are today being killed and linguistic diversity is disappearing at a much faster pace than ever before in human history, and relatively much faster than biodiversity. If things continue, we may kill over 90 percent of the world's oral languages in the next 100 years”

(Skubnas-Kangas, 2000:10)